

Briselē, 15.5.2018.
COM(2018) 320 final

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, EIROPADOMEI,
PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN
REĢIONU KOMITEJAI**

Visiem paredzēta uzticama digitālā vienotā tirgus izveides pabeigšana

**Eiropas Komisijas ieguldījums ES vadītāju 2018. gada 16. maija neformālā sanāksmē
Sofijā par datu aizsardzību un digitālo vienoto tirgu**

*Ikvienai personai ir tiesības uz savas privātās un ģimenes dzīves, dzīvokļa un saziņas
neaizskaramību.*

*Ikvienai personai ir tiesības uz savu personas datu aizsardzību.
Šādi dati ir jāapstrādā godprātīgi, noteiktiem mērķiem un ar attiecīgās personas piekrišanu
vai ar citu likumīgu pamatojumu, kas paredzēts tiesību aktos. Ikvienam ir pieejas tiesības
datiem, kas par viņu savākti, un tiesības ieviest labojumus šajos datos.
Atbilstību šiem noteikumiem kontrolē neatkarīga iestāde.*

Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 7. un 8. pants

*Eiropas Savienībai ir ne tikai jā saglabā mūsu Eiropas dzīvesveids, bet arī jā rada iespējas tiem,
kas to dzīvo. Būt eiropietim nozīmē tiesības uz to, ka jūsu personas datus aizsargā spēcīgi
Eiropas tiesību akti. Jo eiropiešiem nepatīk, ka droni virs galvas ieraksta katru viņu kustību
vai uzņēmumi saglabā katru peles klikšķi. Jo Eiropā privātam ir nozīme. Tas ir cilvēka
cieņas jautājums.*

Priekšsēdētājs Žans Klods Junkers
2016. gada 14. septembra runa par stāvokli Eiropas Savienībā

Eiropas Komisija atzinīgi vērtē Eiropadomes priekšsēdētāja lēmumu Vadītāju programmas ietvaros ieplānot debates par iedzīvotāju privātuma un personas datu aizsardzību un citiem ar “Digitālo Eiropu” saistītiem jautājumiem, tostarp par visu to likumdošanas instrumentu pieņemšanu, ar kuriem tiek izveidots digitālais vienotais tirgus. Šajā paziņojumā izklāstītas vairākas konkrētas darbības, kuru mērķis ir nodrošināt iedzīvotāju privātuma un personas datu pilnīgu aizsardzību un paātrināt digitālā vienotā tirgus izveides pabeigšanu 2018. gadā, kā arī sekmēt valstu un valdību vadītāju neformālo diskusiju, kas norisināsies 2018. gada 16. maijā Sofijā¹.

1. Ievads

2015. gadā Eiropadome apstiprināja Digitālā vienotā tirgus stratēģiju Eiropai. Tagad, trīs gadus vēlāk, digitālais vienotais tirgus kļūst par realitāti². Komisija ir iesniegusi visus plānotos tiesību aktu priekšlikumus³. Priekšlikumi par mobilo sakaru viesabonēšanu un tiešsaistes satura pakalpojumu pārnēsamību jau ir pieņemti. Vispārīgā datu aizsardzības regula būs tieši piemērojama visā Savienībā no 25. maija. Tāpat turpmāko nedēļu laikā tiks sperti citi nozīmīgi soļi tīklu un informācijas drošības un elektroniskās identifikācijas jomā. Ir panākta vienošanās par nākamo tiesību aktu priekšlikumu kopumu, kas nodrošinās piekļuvi tiešsaistes pakalpojumiem, un tie tiks pieņemti līdz šā gada beigām. Tie ir izšķiroši soļi ceļā uz digitālā vienotā tirgus izveides mērķa sasniegšanu.

Digitālā vienotā tirgus stratēģija ir galvenais ķēdes posms ceļā uz ES uzplaukumu globālās datu ekonomikas kontekstā. Tagad dati ir kļuvuši par digitālās sabiedrības galveno vērtību. Ik sekundi viedtālrunī, energotīkli, automašīnas, mājsaimniecības ierīces, kā arī paši cilvēki savā ikdienā ģenerē datus, un tas notiek aizvien plašākā mērogā. Šos datus ražotāji, platformas un pakalpojumu sniedzēji vāc, apstrādā un lieto, lai klientiem piedāvātu aizvien jaunus pakalpojumus un palielinātu savu konkurētspēju.

Datu ekonomikas iespēju izmantošana ES notikusi ļoti lēnām: Eiropā saglabāti tikai 4 % globālo datu. Taču datu ekonomika var piedāvāt daudzas priekšrocības, piemēram, spēcīgu ražošanas bāzi, strauji augošu jaunuzņēmumu ekosistēmu, nesen digitalizētus rūpniecības procesus un kvalificētu darbaspēku. Ja šīs iespējas varētu izmantot un izvērst, Eiropas datu ekonomika varētu kļūt par iedarbīgu instrumentu izaugsmes veicināšanai, jaunu darbavietu radīšanai un jaunu uzņēmējdarbības modeļu un inovācijas iespēju atklāšanai⁴. Eiropas datu ekonomikas vērtība līdz 2020. gadam varētu sasniegt 700 miljardus eiro, kas būtu 4 % no visas ES ekonomikas.

Tomēr datu ekonomikas revolūcija līdzī nes arī jaunus izaicinājumus gan sabiedrībai, gan ES idejas pamatā esošajām vērtībām, tostarp demokrātijai, cilvēktiesībām un tiesiskumam. Nesenie notikumi ir apliecinājuši, ka datus var savākt, apstrādāt un izmantot uz privātuma tiesību rēķina. Piekļuve liela apjoma datiem var tikt izmantota, lai salīdzinājumā ar konkurentiem nokļūtu izdevīgākā stāvoklī vai pat ietekmētu plašsaziņas līdzekļus un sabiedrisko domu. Personas datiem var piekļūt trešās personas, kam nav šādas piekļuves tiesību. ES Pamattiesību hartā⁵ noteikts, ka privātās dzīves neaizskaramība un personas datu

¹ Eiropadomes 2018. gada 22. marta secinājumi

² Paziņojums "Digitālā vienotā tirgus stratēģija Eiropai", COM(2015)192 final, 2015. gada 6. maijs.

³ Skatīt pielikumu.

⁴ COM(2018) 306 "Atjaunota Eiropas programma pētniecībai un inovācijai"; COM(2018) 267-272 – Veidojot stiprāku Eiropu: jaunatnes, izglītības un kultūras politikas loma.

⁵ Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 7. un 8. pants.

aizsardzība ir pamattiesības ES. Stingri datu aizsardzības noteikumi, konfidenciali sakari un datu drošība ir būtiski aspekti, kas var kļēdēt iedzīvotāju šaubas par viņu datu ļaunprātīgu izmantošanu un sekmēt uzticēšanos. Ja šāda uzticēšanās netiek panākta, nav arī iespējams izmantot plaukstošas datu virzītas ekonomikas potenciālu.

Šajā paziņojumā Eiropadome tiek aicināta steidzami pievērsties vēl neatrisinātajiem jautājumiem, lai patiesi varētu īstenot digitālā vienotā tirgus izveidi un nodrošināt, ka ES saglabā savu galvenā spēlētāja lomu globālajā sacensībā datu ekonomikas jomā⁶. Tas nebūs iespējams, ja netiks panākta iedzīvotāju uzticēšanās viņu datu aizsardzībai un izmantošanai.

2. Personas datu aizsardzība, iespēja palielināt uzticēšanos digitālajai ekonomikai: Vispārīgā datu aizsardzības regula un E-privātuma regula

Jauns iedzīvotāju datu aizsardzības režīms ES

Divas trešdaļas eiropiešu atzīst, ka viņus uztrauc nespēja kontrolēt savu internetā sniegto informāciju, bet puse ir nobažījiesies par iespēju kļūt par krāpšanas upuri⁷.

Informācija, kas pavisam nesen nāca klajā *Facebook /Cambridge Analytica* lietas sakarā, palielināja iedzīvotāju izpratni par to, ka viņu dati nepietiekamas aizsardzības gadījumā var tikt ļaunprātīgi izmantoti. ES datu aizsardzības iestādes veic pasākumus atbilstīgi spēkā esošajiem datu aizsardzības noteikumiem un, darbojoties saskaņoti, izmeklē šo gadījumu. Lai saprastu, kas patiesībā noticis un vai 3 miljonu ES iedzīvotāju datu drošība joprojām ir apdraudēta, Komisija ir sazinājusies ar *Facebook*, mudinot to sniegt detalizētāku informāciju un pilnībā sadarboties ar Īrijas un Apvienotās Karalistes datu aizsardzības iestādēm, kas vada šo izmeklēšanu.

Šie notikumi apliecina, ka ES, lemjot par labu stingrāku datu aizsardzības noteikumu pieņemšanai, izdarīja pareizo izvēli. Ar **Vispārīgo datu aizsardzības regulu**, kas 25. maijā kļūs tieši piemērojama visā Eiropas Savienībā⁸, ES būs labāk nodrošinājusies, lai nākotnē izvairītos no šādām situācijām un spētu tās pienācīgi risināt.

Kas mainīsies līdz ar Vispārīgo datu aizsardzības regulu

Pirmkārt, iedzīvotājiem būs lielākas iespējas kontrolēt to, kā uzņēmumi izmanto viņu personas datus⁹. Regula pārsvarā būs piemērojama tajās situācijās, kad kā priekšnosacījums datu vākšanai izvirzīta prasība slēgt līgumu ar personu vai saņemt personas skaidru piekrišanu; ja persona neko nav norādījusi vai nav noslēgusi līgumu, to nevar uzskatīt par piekrišanu. Ar to tiek ieviestas pastiprinātas prasības attiecībā uz pārskatāmību, tiesības uz informāciju, piekļuvi datiem un to dzēšanu ("tiesības tikt aizmirstam"). Lai varētu datus atkalizmantot citos nolūkos, vispirms ir jāinformē lietotājs un jāsaņem viņa piekrišana, ja vien konkrētajā situācijā saskaņā ar regulu nav noteikts cits likumīgs un atļauts izmantošanas veids. Piemēram, uzņēmumam, kas ir savācis klientu datus klientu apkalpošanas vajadzībām, būs jāinformē klienti par savu nodomu izmantot datus viņa vai viņas iepirkšanās ieradumu analīzei un jāsaņem šo klientu piekrišana. Personas datu vākšana plašā mērogā, neatkarīgi no

⁶ Paziņojums par digitālā vienotā tirgus stratēģijas īstenošanas vidusposma pārskatu, COM(2017) 228 *final*, 2017. gada 10. maijs.

⁷ Eiroparomtra speciālaptauja Nr. 431, Ziņojums par datu aizsardzību, 2015. gada jūnijs.

⁸ Regula (ES) 2016/679.

⁹ Apstrādes likumība, Vispārīgās datu aizsardzības regulas 6. pants, Regula (ES) 2016/679.

līguma vai sniegtās piekrišanas veida, būtu pretrunā nolūka ierobežojumu un datu minimizēšanas principiem.

Otrkārt, regulā ir ieviesta “**spēcīgāka aizsardzība pret datu aizsardzības pārkāpumiem**”, tostarp nosakot pienākumu gadījumos, kad datu aizsardzības pārkāpums varētu radīt risku personas tiesībām un brīvībām, ne vēlāk kā 72 stundās paziņot par to uzraudzības iestādei. Noteiktos apstākļos ir pienākums informēt to personu, uz kuras datiem attiecas pārkāpums.

Treškārt, ievērojot regulu, pārrobežu gadījumos valsts uzraudzības iestādes varēs efektīvāk sadarboties, turklāt būs nodrošināta noteikumu saskaņotāka interpretācija un piemērošana Savienībā, tostarp iesaistot Eiropas Datu aizsardzības kolēģiju, kas sniegs norādījumus un nodrošinās saskaņotu interpretāciju un piemērošanu tajos gadījumos, kad būs iesaistītas vairākas ES dalībvalstis.

Visbeidzot, jaunajā regulējumā stiprināta arī izpilde, kas organizēta valsts datu aizsardzības iestāžu tīklā; visas šīs iestādes būs pilnvarotas piemērot naudas sodus datu pārkāpumiem un apstrādātājiem, turklāt šos sodus varēs noteikt līdz 20 miljoniem euro vai – ja iesaistīts uzņēmums – 4 % no gada apgrozījuma pasaulē atkarībā no tā, kura no šīm summām ir lielāka.

ES datu aizsardzības noteikumi paredz personas datu brīvu plūsmu Savienībā, un no šiem datiem var ģenerēt kritisko datu masu, kas ir būtiski spēcīgai datu ekonomikai. Piemēram, pārrobežu pieejas, kur izmanto datus no iedzīvotāju viedtīklu lietotņu viedajiem skaitītājiem un augstāka līmeņa energoapgādes drošība balstās uz personas datu brīvu apriti. Kā paskaidrots paziņojumā par mākslīgo intelektu Eiropai¹⁰, būtu jāsekmē privāti glabātu datu pieejamība plašākās interesēs. Piemēram, datu kopīgošana gadījumā, kad vairākās valstīs uzliesmojusi epidēmija, varētu palīdzēt medicīnas iestādēm rast risinājumu laicīgāk. Personas veselības datu kopīgošana un attiecīgās piekļuves nodrošināšana varētu uzlabot diagnostiku un ārstēšanu. Iespēja kopīgot automobiļu un citu transportlīdzekļu sniegtos datus varētu uzlabot satiksmes pārvaldību un samazināt sastrēgumus. Tas viss ir iespējams, un vienlaikus tiktu garantēta augsta līmeņa aizsardzība saistībā ar personas datu izmantošanu.

Lai varētu izveidot patiesu Eiropas datu telpu¹¹, ir jābūt vienlīdzīgiem konkurences apstākļiem arī attiecībā uz nepersonizētiem datiem, un par šo jautājumu jau ir iesniegts priekšlikums¹². Lai varētu ātri sagatavot galīgo redakciju regulai par **nepersonizētu datu brīvu plūsmu**, noderīgi būtu arī priekšlikumi, kuru mērķis ir palielināt piekļuvi publiskā sektora datiem (skatīt turpmāk).

Jaunā datu aizsardzības kārtība jāsāk izmantot jau no pašas pirmās dienas¹³. Divu gadu pārejas periodā valstu pārvaldes iestādes, datu aizsardzības iestādes un privātā sektora dalībnieki ir veikuši sagatavošanās darbus šī jaunā regulējuma ieviešanai. Taču tagad ir jāveic papildu pūliņi, lai nodrošinātu, ka ikviens ir pilnībā gatavs jaunajai situācijai. Patlaban, kad līdz galīgajam termiņam palikušas mazāk nekā divas nedēļas, lielākajā daļā dalībvalstu joprojām jāveic visi pasākumi, kas vajadzīgi, lai nodrošinātu valsts regulatīvo sistēmu pilnīgu atbilstību regulai un piešķirtu pietiekamus resursus valsts datu aizsardzības iestādēm, lai tās

¹⁰ COM(2018) 237, 2018. gada 26. aprīlis.

¹¹ Paziņojums “Ceļā uz vienotas datu telpas izveidi Eiropā”, COM(2018) 232, 2018. gada 25. aprīlis. Paziņojums “Veidojot Eiropas datu ekonomiku”, COM(2017) 9, 2017. gada 10. janvāris.

¹² Priekšlikums regulai par satvaru nepersonizētu datu brīvai aprītei Eiropas Savienībā, COM(2017) 495, 2017. gada 13. septembris.

¹³ COM(2018) 43 “Spēcīgāka aizsardzība, jaunas iespējas – Komisijas norādes par Vispārīgās datu aizsardzības regulas tiešu piemērošanu, sākot ar 2018. gada 25. maiju”.

varētu pilnvērtīgi pildīt savu funkciju. Svarīgi šos pasākumus pieņemt bez kavēšanās. Komisija aicina dalībvalstis veikt visas nepieciešamās darbības un īpašu uzmanību pievērst mazāku uzņēmumu vajadzībai panākt, lai to atbilstības nodrošināšanas izmaksas neierobežotu viņu spēju konkurēt ar lielākām firmām.

E-privātums: konfidenciali sakari

Spēja gan tiešsaistē, gan bezsaistē sazināties konfidenciali ir tiesības, kas atzītas ES Pamattiesību hartā, un nozīmīga iedzīvotāju prasība digitālās sabiedrības kontekstā¹⁴. Savienība nevar pieļaut situāciju, kad kāds, izmantojot datizraci un iegūstot informāciju no personas saziņas vai datus par personas atrašanās vietu, vispirms izveidotu detalizētus ES iedzīvotāju politiskos profilus un pēc tam izmantotu šo informāciju, lai mēģinātu manipulēt ar iedzīvotāju politisko izvēli.

Tāpēc, tāpat kā Vispārīgās datu aizsardzības regulas normas, svarīgi ir arī **e-privātuma** noteikumi, jo tie nodrošina, ka netiek pārkāptas Eiropas iedzīvotāju tiesības uz konfidencialu saziņu tiešsaistē. Tas arī nozīmē – netiks pieļauta iespēja elektroniskās saziņas datus apstrādāt kādam citam, kurš nav galalietotājs, un neviens pakalpojumu sniedzējs nevarēs piekļūt ierīcēm bez lietotāja piekrišanas. Izmantojot pārlūkprogrammas, lietotnes un digitālās ierīces, iedzīvotāji varēs aktīvi kontrolēt to, kas ar viņu datiem notiek internetā, un izvairīties no neatļautas izsekošanas vai datu ierakstīšanas bez viņu piekrišanas. Tādējādi tiks ieviests pasaules līmeņa standarts, ko veidos saskanīgu noteikumu kopums par datu aizsardzību un privātuma aizsardzību tiešsaistē.

Pēc tam, kad likumdevēji būs apstiprinājuši jaunus e-privātuma noteikumus, tie tiks piemēroti gan tradicionālajiem telesakaru operatoriem, gan jauno sakaru pakalpojumiem, piemēram, e-pastam, tūlītējai ziņapmaiņai un IP balss pārraides pakalpojumiem.¹⁵ Tas nodrošinās sakaru konfidencialitāti un vienlīdzīgus konkurences apstākļus visiem operatoriem. Komisija aicina Padomi ātri vienoties par kopējo nostāju, lai sāktu sarunas ar Eiropas Parlamentu un šī gada rudenī varētu panākt vienošanos.

Starptautiskā datu plūsma

Jaunie ES datu aizsardzības noteikumi Savienībā arī paver jaunas iespējas, ko piedāvā globālā datu ekonomika. Tie paplašina “instrumentu kasti”, kas starptautiskā mērogā izmantojama personas datu nosūtīšanai uz trešām valstīm, jo minētie noteikumi papildināti ar normām par sertifikācijas mehānismiem, apstiprinātiem rīcības kodeksiem, kā arī saistošiem un izpildāmiem pienākumiem, kas jāievēro datu pārzinīem vai apstrādātājiem – tās ir alternatīvas, kas nodrošina no ES nosūtītu personas datu augsta līmeņa aizsardzību. Vienoti un vienkāršoti noteikumi ļaus ES padarīt arī par tādu vidi, kas kļuvusi pievilcīgāka iekšējiem ieguldījumiem.

Tas, kā ASV iestādes risina situāciju saistībā ar “Facebook/Cambridge Analytica” notikumiem, ir nopietns pārbaudījums ES un ASV “Privātuma vairogam”, kas kopš 2016. gada tiek izmantots, lai nodrošinātu aizsardzību tādā līmenī, kas ir līdzvērtīgs ES aizsardzības līmenim. Komisija atzinīgi vērtē ASV Federālās tirdzniecības komisijas sāktu izmeklēšanu un cieši sekos tās gaitai, lai cita starpā 2018. gada septembrī sagatavotu šī mehānisma otro gada pārskatu. Privātuma vairogs garantē, ka ikviens ES iedzīvotājs, kurš uzskata, ka ASV uzņēmumi, kuri piedalās projektā “Privātuma vairogs” un izmanto to saistībā ar nosūtītajiem datiem, ir nelikumīgi apstrādājuši viņa vai viņas datus, var izmantot vairākas tiesiskās

¹⁴ Spēja gan tiešsaistē, gan bezsaistē sazināties konfidenciali ir tiesības, kas atzītas ES Pamattiesību hartas 7. pantā; tiesības uz privātumu un sakaru konfidencialitāti nav konkrēti atrunātas Vispārīgajā datu aizsardzības regulā.

¹⁵ COM(2017) 10. Kamēr šāds apstiprinājums nav sniegts, no 2018. gada 25. maija, kad stājas spēkā Vispārīgā datu aizsardzības regula, atsauces uz piekrišanu, kas paredzēta patlaban spēkā esošajā e-privātuma regulējumā, proti, Direktīvā 2002/58/EK, uzskata par atsaucēm uz piekrišanu, kas paredzēta Vispārīgajā datu aizsardzības regulā.

aizsardzības iespējas, kas ir gan viegli pieejamas, gan pieņemamas cenas ziņā.¹⁶ Komisija turpinās uzraudzīt, lai tas tiktu nodrošināts arī praktiski.

Aizvien vairāk valstu visā pasaulē saprot, ka stingri datu aizsardzības un privātuma noteikumi ne vien nodrošina pamattiesības, bet rada arī uzticēšanos digitālajai ekonomikai. Tāpēc daudzas valstis pieņem vai modernizē privātuma jomu reglamentējošus likumus. Bet Vispārīgā datu aizsardzības regula bieži vien kalpo par iedvesmas avotu, jo tajā izklāstīti ES noteikumi, kas diktē pasaules līmeņa standartu datu aizsardzības un privātuma jomā. Patlaban Komisija kopā ar Japānu un Dienvidkoreju apspriež lēmumus par aizsardzības līmeņa pietiekamību; tas nozīmē, ka personas datiem, kas no ES nosūtīti šīm valstīm, tiktu piemērots tāds pats aizsardzības līmenis un tiesības uz tiesisko aizsardzību, kāds pastāv Eiropas Savienībā.

Tajā pašā laikā Komisija ir izstrādājusi pieeju, kuru ES var izmantot savos tirdzniecības un ieguldījumu nolīgumos, lai risinātu ar protekcionisma praksi saistītus jautājumus attiecībā uz pārrobežu datu plūsmu digitālajā ekonomikā, vienlaikus nodrošinot, ka pilnībā tiek saglabātas tiesības uz personas datu aizsardzību un privātumu. Tiklīdz šī pieeja tiks iekļauta ES tirdzniecības un ieguldījumu nolīgumos, tā gan sekmēs datu brīvu plūsmu, gan palielinās uzticēšanos personas datu apstrādei.

Ņemot vērā Vispārīgās datu aizsardzības regulas stratēģisko nozīmīgumu attiecībā uz Eiropas Savienības datu suverenitāti, Eiropadomei būtu jāatgādina visām dalībvalstīm, ka tās nedrīkst kavēt minētās regulas tūlītēju un tiešu piemērošanu no 2018. gada 25. maija un ka tām jānodrošina savas neatkarīgās valsts datu aizsardzības iestādes ar visiem resursiem, kuri vajadzīgi jaunā tiesiskā regulējuma pilnīgai un efektīvai piemērošanai visās dalībvalstīs vienlīdzīgi un vienveidīgi. Lai nodrošinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus, kā to paredzējis ES likumdevējs, Komisija tūlīt pēc 2018. gada 25. maija sāks pārkāpuma procedūras tajos gadījumos, kad dalībvalstis nebūs izpildījušas savus pienākumus, kuri tām noteikti Vispārīgajā datu aizsardzības regulā.

Komisija aicina Eiropas Parlamentu un Padomi paātrināt darbu un pēc iespējas ātrāk noslēgt sarunas par E-privātuma regulu (kuras priekšlikumu Komisija iesniedza 2017. gada janvārī) un par atjaunināto ES regulu par personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un šādu datu brīvu apriti.

3. Mērķis paātrināt digitālā vienotā tirgus izveides pabeigšanu – galvenie priekšlikumi izveides pabeigšanai

Eiropas iekšzemes kopproduktam varētu sniegt papildu 415 miljardu eiro pienesumu, ja Eiropā likvidētu šķēršļus digitālajam vienotajam tirgum¹⁷. Kopš digitālā vienotā tirgus stratēģijas īstenošanas sākuma 2015. gadā Komisija ir pavirzījusies uz priekšu un iesniegusi priekšlikumus attiecībā uz visām 29 iniciatīvām, kas tika atzītas par būtiski nepieciešamām funkcionējošam digitālajam vienotajam tirgum¹⁸. Iedzīvotāji jau tagad var baudīt tā sniegtās priekšrocības – pēc tam, kad tika atcelta mobilo sakaru **viesabonēšanas** papildu maksa, 2017. gada vasarā iedzīvotājiem, kuri ceļoja uz citām valstīm, datu izmantošanas apjoms

¹⁶ Ziņojums saistībā ar pirmo gada pārskatu par ES un ASV privātuma vairoga darbību, COM(2017) 611, 2017. gada 18. oktobris.

¹⁷ COM(2015) 192, 2015. gada 6. maijs.

¹⁸ Skatīt pielikumu.

palielinājās četrkārtīgi¹⁹. **Pārnesamība** nozīmē to, ka iedzīvotāji savu iecienītāko audiovizuālo saturu un sporta pasākumus tagad var skatīties jebkurā vietā Eiropas Savienībā. Netaisnīgu **ģeogrāfiskās bloķēšanas radītu ierobežojumu** likvidēšana pavērs patērētājiem plašākas iespējas iepirkties tiešsaistē, kā arī uzlabos tiešsaistes pirkumu **piegādes cenu** pārredzamību un izvēles iespējas. Līdz šīs Komisijas pilnvaru beigām ar jauno **e-komercijas pievienotās vērtības nodokļa tiesisko regulējumu** un jaunām **līgumtiesību normām** par satura un preču pārdošanu tiešsaistē tiks ieviests visaptverošs e-komercijas regulējums, ko pastiprinās cieša **sadarbība patērētāju tiesību aizsardzības jomā**. Lai nodrošinātu šo progresu un lai patērētāji varētu tiešsaistē iepirkties ar pārliecību, ka tiesiskās aizsardzības līdzekļi saistībā ar jebkādu nepareizi darbojošos digitālo saturu, piemēram, lejupielādētu mūziku vai programmatūru, ir vienādi neatkarīgi no pirkuma izdarīšanas vietas ES, ir svarīgi pabeigt sarunas par priekšlikumiem attiecībā uz **līgumtiesību normām**. Gaidāms, ka, uzlabojoties šim tiesiskajam regulējumam, vairāk nekā 122 000 uzņēmumu sāks pārdošanu patērētājiem citās dalībvalstīs, tādējādi ES ekonomikai sniedzot 4 miljonus eiro lielu pienesumu.

Lietotāju uzticības veicināšanā svarīgs elements ir uz datiem balstītu risinājumu **kiberdrošība**. Pirmais būtiski nepieciešamais solis ceļā uz ES kiberneturību ir pirmā ES līmeņa kiberdrošības tiesību akta – Tīklu un informācijas sistēmu drošības direktīvas²⁰ – īstenošana visās dalībvalstīs. Tā kā mūsdienās galvenie kiberdrošības rīki ir valstu rokās, šī direktīva palīdzēs paaugstināt standartus, savukārt ierosinātais kiberdrošības sertifikācijas satvars²¹ palīdzēs izplatīt drošus kiberrisinājumus. Ja Eiropas Parlamentam un Padomei izdotos ātri panākt vienošanos, būtu iespējams drīzumā ieviest augstākus produktu noturības standartus un visā ES veicināt patērētāju uzticēšanos integrētajai drošībai. Kiberdrošība ir jābalsta uz noziedzīgu darbību efektīvu novēršanu, tāpēc būtu svarīgi ātri pieņemt vērienīgu vienotu minimālo noteikumu kopumu krāpšanas, kā arī krāpšanas bezskaidras naudas norēķinos, apkarošanai²².

2018. gada septembrī sāks piemērot prasības **elektroniskās identifikācijas** shēmām, nodrošinot publiskās elektroniskās identitātes un citu drošu pakalpojumu sadarbību visā Savienībā²³. Dalībvalstis varēs nodrošināt **vienoto digitālo vārteju**, kas paredzēta, lai tiešsaistē piekļūtu informācijai un procedūrām, un patērētājiem un uzņēmumiem – vienkāršāku vidi sadarbībai ar valsts pārvaldes iestādēm Eiropas Savienībā.

Eiropas datu ekonomika ir atkarīga arī no augstas kvalitātes savienojamības, tostarp satelītsakariem, ar ko visattālākajās ES vietās nodrošināt digitālo saturu. Tāpēc ir nepieciešama vienošanās starp Eiropas Parlamentu un Padomi par **Elektronisko sakaru kodeksu**, kas nodrošinās to, ka līdz 2020. gadam visas ES dalībvalstis būs piešķirušas nākamās, proti, piektās, paaudzes 5G tīklu ieviešanai nepieciešamās frekvences²⁴. Tādējādi tiks izveidots stabils tiesiskais regulējums investīcijām augstas veiktspējas tīklos. Vajadzēs modernizēt tīklus gar galvenajiem transporta ceļiem, lai izvērstu automatizētas pārvietošanās

¹⁹ *International Roaming BEREC Benchmark Data Report*, 2017. gada aprīlis – 2017. gada septembris.

²⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 6. jūlija Direktīva (ES) 2016/1148 par pasākumiem nolūkā panākt vienādi augsta līmeņa tīklu un informācijas sistēmu drošību visā Savienībā.

²¹ COM(2017) 477, 2017. gada 13. septembris.

²² COM(2017) 489, 2017. gada 13. septembris.

²³ Regula (ES) Nr. 910/2014 par elektronisko identifikāciju un uzticamības pakalpojumiem elektronisko darījumu veikšanai iekšējā tirgū (*eIDAS*).

²⁴ COM(2016) 590, 2016. gada 14. septembris.

pakalpojumus, un būs nepieciešams izvērst tīklus slimnīcās, lai ārsti varētu veikt attālinātas konsultācijas un operācijas²⁵.

Bez tam, lai Eiropas kultūra un identitāte varētu uzplaukt digitālajā laikmetā un lai nodrošinātu atlīdzību tāda satura radītājiem, ko koplieto ar tiešsaistes platformu palīdzību, īpaši svarīga ir vienošanās par priekšlikumiem attiecībā uz **autortiesībām**²⁶.

Eiropas Parlamentam un Padomei tagad ir jāpaātrina darbs, lai sarunas par visiem šiem priekšlikumiem pabeigtu līdz 2018. gada beigām un Eiropas iedzīvotāju interesēs pabeigtu digitālā vienotā tirgus izveidi.

4. Digitālā vienotā tirgus nākotne – izaugsmei piemērota vide

Digitalizācija ir būtiski svarīga nākotnes darbvietu saglabāšanai un radīšanai Eiropas Savienībā. Pašreiz tikai viens no pieciem Eiropas uzņēmumiem ir augstā līmenī digitalizēts²⁷. Digitālā vienotā tirgus stratēģijas milzīgās priekšrocības var izmantot vienīgi tad, ja digitalizācija izplatās visā ES ekonomikā. Tajā būtiska loma ir ES, palīdzot izveidot digitalizācijas izplatīšanai piemērotu vidi.

Sociālie tīkli un digitālās platformas

Sociālie tīkli un digitālās platformas savu uzņēmējdarbības modeli balsta galvenokārt uz datiem, kas iegūti no lietotājiem. Šie tīkli un platformas lietotājiem sniedz dažādas priekšrocības, tomēr dažbrīd to datu izmantošanas prakse rada arī nopietnus jautājumus un liek ievērot piesardzību.

Šķiet, ka algoritmi, kas sociālo plašsaziņas līdzekļu lietotājiem nodrošina jaunumu plūsmu, bieži vien dod priekšroku sensacionālam vai reklāmas saturam un veicina konkrētu lietotāju grupu sasniegšanu. Tas var atvieglot manipulēšanu ar sabiedrisko domu noteiktās jomās, panākot, ka aizvien biežāk notiek atteikšanās no augstas kvalitātes un uzticamākiem ziņu avotiem, un var veicināt uzskatu polarizēšanos vai pat radikalizēšanos. Rezultātā **dezinformācija** var kļūt plašāka, un tam var būt īpaša ietekme vēlēšanu laikā. Turklāt ir kļuvis sarežģīti tiešsaistē nodrošināt to likumu izpildi, kas reglamentē priekšvēlēšanu reklamēšanos un vēlēšanu kampaņu finansēšanu, un tādējādi tiek apdraudēti vēlēšanu procesi.

Nesenās vēlēšanas un referendumi ASV un ES, kā arī atklājumi *Facebook* un *Cambridge Analytica* lietā ļāva mums ieraudzīt, kā šie paņēmieni un prakse tiek izmantoti. Komisija veic pasākumus, lai uzlabotu satura pārredzamību un izveidotu ES faktu pārbaudes tīklu nolūkā palīdzēt lietotājiem novērtēt ziņu avotu uzticamību un izmantot dažādus informācijas avotus; līdz šā gada beigām Komisija arī novērtēs, vai ir nepieciešami papildu regulējošie pasākumi²⁸.

Gatavojoties Eiropas Parlamenta vēlēšanām, kas notiks 2019. gada maijā, Komisija ar dalībvalstu vēlēšanu iestādēm ir apspriedusi paraugpraksi vēlēšanu procesa kiberdrošības un dezinformācijas risku identificēšanai, mazināšanai un pārvaldībai, tāpat Komisija aicinās

²⁵ Paziņojums par konkurētspējīga digitālā vienotā tirgus savienojamību. Virzība uz Eiropas Gigabitu sabiedrību, COM (2016) 587, 2016. gada 14. septembris; paziņojums “5G Eiropai. Rīcības plāns”, COM (2016) 588, 2016. gada 14. septembris. Paziņojums *On the road to automated mobility: An EU strategy for mobility of the future*, COM(2018) 283, 2018. gada 16. maijs; Paziņojums par digitālo veselības aizsardzību un aprūpi, COM(2018) 233, 2018. gada 25. aprīlis.

²⁶ COM(2016) 593 un COM(2016) 594, 2016. gada 14. septembris.

²⁷ Eiropas Komisijas 2017. gada digitalizācijas rezultātu pārskats.

²⁸ Paziņojums par vēršanos pret dezinformāciju tiešsaistē: Eiropas pieeja, COM(2018) 236, 2018. gada 26. aprīlis.

ieinteresētās personas uzņemties papildu saistības šo jautājumu risināšanā, piemēram, nākamajā ikgadējā kolokvijā par pamattiesībām, kas norisināsies 2018. gada novembrī un būs veltīts demokrātijai.

Eiropa veic arī darbības, kuru mērķis ir pasargāt iedzīvotājus no nelegāla satura radīta apdraudējuma. Komisijas ieteikumā par **pasākumiem efektīvai cīņai pret nelikumīgu saturu tiešsaistē** ieteikti konkrēti platformām un dalībvalstīm paredzēti pasākumi nelegāla satura atklāšanai, izņemšanai un novēršanai²⁹. Komisija apkopo pierādījumus par brīvprātīgu pasākumu efektivitāti un šīs problēmas mērogu, un līdz 2018. gada beigām tā apsvērs iespējamus turpmākus pasākumus, ar kuriem uzlabot nelikumīga satura apkarošanu tiešsaistē.

Digitālās platformas bieži vien darbojas kā citu uzņēmumu tiešsaistes starpnieki patērētāju sasniegšanai. To izmantošana ir ļoti nozīmīgs paņēmieni pircēju sasniegšanai, un tām ir būtiska loma mūsdienu ekonomikā. Lai nodrošinātu taisnīgu, prognozējamu, ilgtspējīgu un uzticamu tiešsaistes uzņēmējdarbības vidi, Komisija ir ierosinājusi **pārredzamības un tiesiskās aizsardzības saistības** šādām digitālajām platformām³⁰. Pildot šīs saistības, platformām būtu jāinformē komerciālie lietotāji par kritērijiem, kas tiek izmantoti komerciālo lietotāju satura ranžēšanai, par plānotajām noteikumu izmaiņām un par to, kā tās izmanto ar starpniecības pakalpojumiem iegūtos datus³¹. Turpināsies izvērtēšana, vai ir vajadzīgi vēl kādi citi pasākumi. Eiropas Parlamentam un Padomei šā ierosinājuma izskatīšana būtu jānosaka par prioritāti.

Ranžēšanas pārredzamības saistības papildina **uz patērētājiem orientētā jaunā kurss** ietvaros sniegtu ierosinājumu, lai patērētājiem skaidri norādītu visus popularizētos meklēšanas rezultātus, kas balstīti uz maksājumiem, kā arī prasību informēt par galvenajiem parametriem, kas nosaka tiešsaistes tirdzniecības vietu ranžēšanu³².

Investīcijas datos, mākslīgajā intelektā un augstas veikspējas datošanā

Visās nozarēs inovācijas pamatā ir satīklotās digitālās tehnoloģijas un datu izmantošana³³. Stingrie ES datu aizsardzības noteikumi, kas piemērojami gan tiešsaistē, gan bezsaistē, nodrošina pamatu tādām pasaules līmeņa regulējumiem attiecībā uz inovācijām, kam lietotāji var uzticēties un kas ļauj mūsu rūpniecībai gūt konkurences priekšrocības uz datiem balstītā pasaules ekonomikā.

Dati veicinās ar digitalizāciju saistīto inovāciju, ja vienlaikus tiks investēts digitālajās spējās, kas nepieciešamas, lai apstrādātu eksponenciāli augošos datu apjomus. Nesen izstrādātā **Datu pakete** atbrīvos publisko un zinātnisko datu potenciālu un padarīs šos datus pieejamus Eiropas jaunuzņēmumiem atkalizmantošanai³⁴. Datu atkalizmantošana ir būtiski nepieciešama, lai varētu analizēt lielos datus, kas veicinās ekonomisko izaugsmi, palīdzēs ieviest inovācijas un sniegs atbalstu galveno sabiedrības problēmu risināšanā, piemēram, veselības aprūpes vai sabiedriskā transporta jomā. Datu pakete paredz arī turpmākus

²⁹ C(2018) 1177, 2018. gada 1. marts.

³⁰ Piemēram, neizslēgt uzņēmumus no saraksta, par to nepaziņojot, vai bez skaidriem iemesliem, nepiemērot nepārredzamus nosacījumus attiecībā uz piekļuvi datiem, izmantojot tiešsaistes starpniecības pakalpojumus, nepiešķirt savām patēriņa precēm labāku redzamību nekā citu uzņēmumu precēm.

³¹ Regula par taisnīguma un pārredzamības veicināšanu komerciālajiem lietotājiem paredzētos tiešsaistes starpniecības pakalpojumus, COM(2018) 238, 2018. gada 26. aprīlis.

³² COM(2018) 185, 2018. gada 11. aprīlis.

³³ COM(2018) 306, "Atjaunota Eiropas programma pētniecībai un inovācijai – Eiropas izdevība veidot savu nākotni".

³⁴ Paziņojums "Ceļā uz vienotas datu telpas izveidi Eiropā", COM(2018) 232, 2018. gada 25. aprīlis, un pievienotie dokumenti.

norādījumus par privāto datu kopīgošanu, un tā palīdzēs padarīt datus pieejamus, kas ir svarīgākais inovācijas faktors. Piemēram, lai izstrādātu jauna veida personalizētas zāles, ES pētniekiem ir nepieciešama piekļuve liela skaita cilvēku genomu³⁵ un pacientu medicīnas kartēm³⁶.

Mākslīgā intelekta izejmateriāls ir dati, un mehānisms, ar kura palīdzību mākslīgā intelekta lietotnes izmanto datus un mācās jaunu uzdevumu izpildi, ir algoritmi. Lai radītu un pašorganizētu datus, mākslīgā intelekta lietotnēm svarīga ir mašīnlasāmība un kopīgs datu formāts³⁷. Savienības vērtības un jaunā datu aizsardzības režīma nodrošinātā juridiskā noteiktība palīdz izveidot Eiropas Savienībā vidi, kas ir piemērota, lai izstrādātu mākslīgajam intelektam paredzētas mašīnu mācīšanās metodes, – vidi, kurā algoritmi un programmas, kas mācās no cilvēku uzvedības, ņem vērā augstus datu aizsardzības un pamattiesību standartus un nedod šādas inovācijas iespēju tiem, kuriem nav šādu augstu standartu³⁸. Lai Eiropa varētu pilnībā izmantot šo svarīgo pamattehnoloģiju, Komisija ir nākusi klajā ar satvaru, kura mērķis ir nodrošināt Eiropai iespēju palielināt ieguvumus no mākslīgā intelekta, un ir ierosinājusi mērķi, kas paredz, ka privātā un publiskā sektora dalībnieki laikposmā no 2020. gada līdz 2030. gadam katru gadu investē vismaz 20 miljardus eiro³⁹. Sagaidāms, ka līdz nākamās desmitgades beigām mākslīgais intelekts būs stimulējis pasaules ekonomiku ar līdz pat 13 triljoniem eiro; tāpēc ES ir jāinvestē, lai kļūtu par šīs izaugsmes līderi⁴⁰. Turklāt **izplatījuma sistēmās** iegūtie dati un saistītie pakalpojumi, tostarp Zemes novērošanas dati, ģeopozicionēšanas informācija un satelītsakari, var veicināt mākslīgā intelekta pieeju un palīdzēt radīt daudz uzņēmējdarbības iespēju visās dalībvalstīs.

Komisija ir iesniegusi arī priekšlikumu **Augstas veikspējas datu datu kopuzņēmumam** apkopot ierobežotus resursus un iegādāties augstas veikspējas datorus, kas ir nepieciešami, ja mēs arī turpmāk vēlamies saglabāt vadošo pozīciju pētniecības un inovācijas jomā, jo īpaši mākslīgā intelekta un citās lielo datu lietojumu jomās⁴¹. Padomei instruments galīgi jāapstiprina 2018. gada septembrī, lai 2019. gada 1. janvārī varētu sākt iepirkumus. Jebkāda kavēšanās priekšlikuma pieņemšanā radītu situāciju, kurā starptautiskie konkurenti gūtu priekšrocības, laižot tirgū revolucionāras inovācijas.

Tāpat ES ievērojami trūkst investīcijas **prasmēs un digitālajā savienojamībā**, kas cita starpā neļauj pilnībā izmantot **lietu interneta** radītās iespējas⁴², un šis jautājums nākamajos gados intensīvi jārisina. Lai līdz 2025. gadam sasniegtu izvirzītos savienojamības mērķus, ņemot vērā pašreizējās investīciju tendences, mums ir izveidojies kopējo valsts un privāto investīciju iztrūkums 155 miljardu eiro apmērā. Pastāv arī ievērojama prasmju nepietiekamība un neatbilstība, jo aptuveni 40 % darbaspēka Eiropā ir jāpilnveido savas digitālās prasmes⁴³, bet

³⁵ 14 dalībvalstis ir parakstījušas sadarbības deklarāciju “Par to, lai līdz 2022. gadam Eiropas Savienībā būtu nodrošināta piekļuve vismaz 1 miljona sekvenču genomu”: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/eu-countries-will-cooperate-linking-genomic-databases-across-borders>.

³⁶ Paziņojums “Kā digitālajā vienotajā tirgū īstenot veselības un aprūpes digitālo pārveidi; iedzīvotāju iespēju stiprināšana un veselīgākas sabiedrības veidošana”, COM(2018) 233, 2018. gada 25. aprīlis.

³⁷ Piemēram, saskaņā ar Vispārīgo datu aizsardzības regulu personām ir tiesības nebūt tāda lēmuma subjektam, kura pamatā ir tikai automatizēta apstrāde, kas attiecībā uz datu subjektu rada tiesiskas sekas vai kas līdzīgā veidā ievērojami ietekmē datu subjektu. Piemērojami dažādi izņēmumi.

³⁸ Darbības šajā jomā ir izklāstītas paziņojumā “Mākslīgais intelekts Eiropai”, COM(2018) 237, 2018. gada 26. aprīlis.

³⁹ Paziņojums “Mākslīgais intelekts Eiropai”, COM(2018) 237, 2018. gada 26. aprīlis.

⁴⁰ 14 % no pasaules iekšzemes kopprodukta, *Price Waterhouse Cooper ziņojums Sizing the prize: What's the real value of AI*, 2017. gads.

⁴¹ COM(2018) 8, 2018. gada 11. janvāris.

⁴² Šajā sakarībā Komisija nesen nāca klajā ar iniciatīvu, kas saistīta ar standartam būtiskiem patentiem, nodrošinot skaidrāku regulējumu svarīgāko tehnoloģiju izstrādes stimulēšanai. COM(2017) 712, 2017. gada 29. novembris.

⁴³ COM(2018) 306, “Atjaunota Eiropas programma pētniecībai un inovācijai – Eiropas izdevība veidot savu nākotni”.

70 miljoniem eiropiešu nav pat rakstīšanas un rēķināšanas pamatprasmju.⁴⁴ Savukārt 40 % uzņēmumu, kas mēģina pieņemt darbā datorspeciālistus, saskaras ar grūtībām tos atrast (informācijas un sakaru tehnoloģiju speciālistu daudzums ir nepietiekams 24 ES dalībvalstīs). Turklāt tiek lēsts, ka pieprasījums pēc informācijas un sakaru tehnoloģiju speciālistiem laikposmā no 2015. gada līdz 2025. gadam būs audzis par aptuveni 10 %, kas nozīmē aptuveni 400 000 jaunu darbvieta⁴⁵.

Reaģējot uz šīm investīciju vajadzībām, Komisija savā 2021.–2027. gada **daudzgadu finanšu shēmas** priekšlikumā ir ievērojami palielinājusi apņemšanos ES līmenī atbalstīt digitālās prioritātes; tā ir ierosinājusi jauno Digitālās Eiropas programmu, kā arī būtiskus ieguldījumus digitālajā ekonomikā, proti, tādās jomās kā pētniecība un inovācija un kohēzijas politika, un Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentā⁴⁶. Tomēr līdztekus šiem papildu centieniem, kuru vajadzībām tiks izmantots ES budžets, ir nepieciešamas dalībvalstu papildu investīcijas un privātā sektora stimulēšana, lai nodrošinātu tik ļoti nepieciešamo Eiropas ekonomikas konkurētspēju un Eiropas darbaspēka digitālo prasmju pilnveidi.

Ar 2018. gada 25. aprīļa priekšlikumu kopumu Komisija izpildīja visus atlikušos digitālā vienotā tirgus pasākumus un nāca klajā ar mākslīgā intelekta nākotnes satvaru. Komisija aicina apstiprināt šos pasākumus un noteikt darba prioritātes, lai nodrošinātu attiecīgo tiesību aktu ātru pieņemšanu.

5. Secinājumi

Digitālā vienotā tirgus priekšrocības pakāpeniski izplatās, sasniedzot visus Eiropas Savienības iedzīvotājus un uzņēmumus. Ir nepieciešami papildu centieni, lai pabeigtu sarunas par atlikušajiem izskatāmajiem priekšlikumiem un izpildītu Eiropadomes mērķi līdz 2018. gada beigām īstenojot digitālā vienotā tirgus stratēģiju.

ES jau šobrīd ir pietiekams tiesiskais regulējums, lai efektīvi risinātu ar datiem saistītās jaunās problēmas, ar nosacījumu, ka, efektīvi īstenojot un piemērojot jaunus rīkus, kuru mērķis ir aizsargāt cilvēku tiesības uz privātumu un datus, visi dalībnieki cieši sadarbojas, kā arī plašākā mērogā – lai aizsargātu mūsu demokrātiju pamatus, proti, brīvas vēlēšanas, vārda brīvību un atklātas un daudzveidīgas debates, kuras ļauj cīnīties pret dezinformāciju.

Ņemot vērā Vispārīgās datu aizsardzības regulas stratēģisko nozīmi attiecībā uz Eiropas Savienības datu suverenitāti, visām dalībvalstīm būtu jāveicina tas, ka šo regulu no 2018. gada 25. maija piemēro nekavējoties un tiešā veidā, tostarp ar visiem attiecīgajiem pasākumiem. Pēc iespējas drīz būtu jānoslēdz sarunas par E-privātuma regulu un par atjaunināto ES regulu par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un par šādu datu brīvu apriti.

Pārvaldot digitalizēšanos, mums būtu jāturpina izmantot patiesi eiropiska pieeja, kas balstīta uz mūsu pamatvērtībām un novērš pašiznīcinošus centienus piemērot pēc iespējas zemākus standartus. Regulatīvajai videi jābūt tādai, kas indivīdus un satura radītājus tiešsaistes vidē atbalsta tādā pašā apmērā, kā bezsaistes vidē. Šādā veidā ES var kļūt par pasaules mēroga

⁴⁴ Paziņojums “Jaunā prasmju programma Eiropai”, COM(2016) 381, 2016. gada 10. jūnijs.

⁴⁵ Cedefop Skills Panorama (2016) Information and Communications Technology (ICT) professionals: skills opportunities and challenges.

⁴⁶ COM(2018) 321, 2018. gada 2. maijs, “Mūsdienīgs budžets Savienībai, kas aizsargā, dod iespējas un aizstāv”, daudzgadu finanšu shēma 2021. – 2027. gadam.

normu noteicēju personas datu aizsardzības, kiberdrošības, tīkla neitralitātes un platformu ekonomikas taisnīguma un atbildības jomā. ES var kļūt par līderi, šīs normas īstenojot ar uzticamu digitālo pakalpojumu un inovācijas starpniecību.

Tomēr tas vien, ka būs izveidots tiesiskais regulējums, nepadarīs ES par digitālās ekonomikas līderi. Lai ES nonāktu līderpozīcijās, Eiropas valdībām un uzņēmumiem – lieliem un maziem – jāinvestē plašajās iespējās, ko nodrošina tādas tehnoloģijas kā mākslīgais intelekts un lielle dati, un jāīsteno tās, kā arī jāizmanto digitālais vienotais tirgus kā atspēriena punkts konkurētspējīgu risinājumu īstenošanai pasaules datu ekonomikā.

Komisija aicina vadītājus apspriest iepriekš izklāstītās galvenās politiskās prioritātes un sniegt stratēģiskas norādes, lai līdz šā gada beigām pabeigtu digitālā vienotā tirgus izveidi un nodrošinātu spēcīgu datu aizsardzību, uz kā var balstīt dinamiskas un digitalizētas Eiropas izveidi.

Komisija aicina vadītājus apspriesties un sniegt stratēģiskas norādes, lai:

- 1. ārkārtīgi steidzami īstenotu visus atlikušos soļus, kas nepieciešami, lai sagatavotos Vispārīgās datu aizsardzības regulas piemērošanai visās dalībvalstīs;*
- 2. mudinātu Padomi ātri vienoties par tās sarunu nostāju attiecībā uz E-privātuma regulu, kuras mērķis ir nodrošināt elektronisko sakaru konfidencialitāti, lai līdz 2018. gada jūnijam varētu sākt sarunas nolūkā pieņemt minēto regulu līdz 2018. gada beigām;*
- 3. nodrošinātu, ka saskaņā ar Eiropadomes 2017. gada oktobrī pausto aicinājumu abi likumdevēji līdz 2018. gada jūnijam pieņem Elektronisko sakaru kodeksu un regulu par nepersonizētu datu brīvu plūsmu, kā arī līdz 2018. gada beigām – visus pārējos neizskatītos digitālā vienotā tirgus priekšlikumus;*
- 4. mobilizētu valstu un privātās investīcijas, kas uzņēmumiem un publiskajam sektoram nepieciešamas, lai izmantotu mākslīgo intelektu, kiberdrošības pasākumus, 5G savienojamības tīklus, augstas veiktspējas datu pārraidi un citas jaunas digitālās tehnoloģijas, un veicinātu digitālās prasmes, kas ir būtiski nepieciešamas inovācijas veicināšanai un ir atslēga mūsu turpmākajai konkurētspējai uz datiem balstītā pasaules ekonomikā.*